

Valplattform 2022

För Jönköpings läns bästa

Centerpartiet

Valplattform Centerpartiet Jönköpings län 2022

**Centerpartiet är ett självständigt, liberalt, grönt parti i mitten av svensk politik.
Valplattformen är vår gemensamma vägvisare.**

Sedan Centerpartiet grundades har vi kämpat för ett samhälle som håller ihop. Centerpartiet behövs i regionpolitiken för att *hela* länet ska hålla ihop och utvecklas, såväl alla invånare, företag och föreningar som samhället i stort.

Regionvalet är viktigt. Det handlar om hur samhället ska finnas där från födseln till livets slut. Om och hur alla ska få samma goda förutsättningar till att må bra och leva ett hälsosamt liv. Vi ser att hälso- och sjukvården behöver förändra arbetssätt och delvis bygga nya strukturer för att möta kommande utmaningar. Regionpolitiken handlar om hur kollektivtrafiken knyter ihop länet och att företagen får möjlighet att växa och frodas, främja kreativitet och göra kulturen tillgänglig. Och kanske framför allt; att ta klimathotet på allvar och bidra till den gröna omställningen. En framgångsfaktor för Region Jönköpings län är ett utökat samarbete med närliggande regioner. Centerpartiets regionpolitik utvecklas i nära samarbete med kommunala och nationella centerpolitiker.

Centerpartiet har genom historien varit en kraft för ansvarsfull förändring i Jönköpings län. I årtionden har vi tagit ansvar som samarbetsparti, drivit på för beslut och hittat lösningar för konstruktiva samarbeten. Vi ska fortsätta att vara brobyggare inom den regionala politiken. Vårt mål är att ingå i det ledande styret under kommande mandatperiod. Som ett liberalt mittenparti samarbetar vi gärna med alla partier som inte befinner sig i ytterkanterna.

Valplattformen 2022 är Centerpartiet Jönköpings läns vägvisare för en hoppfull väg framåt. Här presenterar vi konkreta mål för nästa mandatperiod liksom hur vi vill att Jönköpings län utvecklas på lång sikt. I vår valplattform fokuserar vi på den regionala politiken samt politiska frågor där ansvaret delas mellan region och kommun. Frågorna delas in i fyra politikområden, som alla behandlas i någon av de regionala nämnderna.

Våra fyra sakpolitiska områden är:

- Företagande och grön tillväxt
- Folkhälsa, vård och omsorg
- Land och stad
- Miljö och klimat

Centerpolitiken bottenar i vår syn på jämställdhet, frihet och decentralisering tillsammans med tron på alla människors frihet och lika värde. Denna övertygelse genomsyrar de fyra politikområdena. Jönköpings län ska vara öppet och inkluderande för alla människor. Vi tror på människors förmåga att bestämma över sina liv och skapa sin egen framtid. Centerpartiet står upp för de värderingar som utgör grunden för ett fritt och tryggt samhälle. Det handlar om demokrati, mänskliga rättigheter, socialt och ekonomisk ansvarstagande samt värnande av äganderätt och näringsfrihet.

Företagande och grön tillväxt

Vi ska fortsätta att göra det enklare att driva företag. Regler för företagande behöver förenklas. Offentliga åtaganden får inte osunt konkurrera med företagande eller föreningsliv. Fler aktörer behöver involveras i arbetet för att bli ett plusenergilän 2045. Våra företag, inte minst inom den gröna sektorn, är en del av lösningen för våra framtida miljö- och klimatlösningar.

Centerpartiet vill:

- Höja statusen på de yrkesförberedande gymnasieprogrammen
- Att länets naturbruksgymnasier utvecklas till innovativa utvecklingscentra för de gröna näringarna
- Se en fortsatt positiv utveckling av länets folkhögskolor och studieförbund

- Se en fortsatt utbyggnad av utbildningar och utbildningsplatser på högskolenivå och yrkeshögskola i hela länet
- Satsa på Ung företagsamhet så att fler elever får undervisning i ämnet
- Att Jönköping University får fler utbildningsplatser och blir ett fullvärdigt universitet
- Verka för att nya stambanor byggs
- Stärka samarbetet med länets näringslivsorganisationer

Vår utgångspunkt

Jönköpings län är känt för sin företagsamhet och entreprenörsanda. Tillverkningsindustrin dominerar med små- och medelstora företag inom trä-, plast- och metallbearbetning. Den gröna sektorn är viktig för länet med hög andel djurproduktion och ett aktivt skogsbruk. Centerpartiet i Jönköpings län ser ett gott företagsklimat, en levande landsbygd, en stärkt arbetsmarknad och ett hållbart företagande som centrala politikområden för företagande och grön tillväxt.

Det ska vara enkelt att starta och driva företag för alla

Vi vet att företagare idag, särskilt småföretag, upplever att den administrativa bördan är stor och myndighetsutövningen krävande. Dessutom upplever företagare svårigheter att hitta finansieringslösningar för investeringar. Ett viktigt steg för att bemöta dessa utmaningar är att arbeta nära organisationer som Almi, Science Park, Handelskammaren, Svenskt Näringsliv och Coompanion, och därmed bidra till utveckling och tillväxt hos enskilda företagare och länet i stort. Centerpartiets politik bidrar till hållbara lösningar och mindre byråkrati för företagare.

En grundförutsättning för en välmående arbetsmarknad är att öka jämställdheten när det gäller företagande. Jönköpings län släpar efter övriga riket när det gäller kvinnligt företagande, kvinnor i ledande positioner och i styrelser. 2021 var andelen bolag med kvinnor på VD-posten 9 % och andelen kvinnor med styrelseuppdrag 16 %. Ett viktigt steg för att öka jämställdheten i näringslivet är att ge fler elever möjligheten att arbeta med Ung Företagsamhet (UF). UF är en viktig grogrund för framtidens entreprenörer och ökar anställningsbarheten. Undersökningar visar att särskilt tjejer inspireras av UF till att starta eget senare i livet.

Matchningen och kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden behöver bli bättre, så att arbetslösa lättare får jobb och företag lättare hittar rätt kompetens

Inom det regionala näringslivet finns ett stort behov av att finna utbildade medarbetare. Detta faktum är direkt tillväxthämmande och måste avhjälpas. Regionen behöver vara en aktiv part för att underlätta kompetensförsörjningen. Statusen på de yrkesförberedande gymnasieprogrammen behöver höjas för att få fler att studera praktiska inriktningar. Detta är viktigt i ett län som domineras av tillverkningsindustri. Här behöver företagen, skolan och Regionen hjälpas åt för att ändra attityder och inställning till jobb inom industrin.

Även länets folkhögskolor och yrkeshögskolor fyller en viktig funktion gällande att förse det regionala näringslivet med efterfrågad kompetens. Inför varje ny ansökningsomgång ska Regionen ha kontakt med länets YH-aktörer för att tillsammans identifiera områden där kompetens efterfrågas.

Arbetslösheten i Jönköpings län ligger omkring 7 procent vilket är klart lägre än riksnittet. Dock är skillnaderna mellan kommunerna stora och det finns mycket att göra för att öka sysselsättningsgraden. Särskilt gruppen utrikesfödda ska bättre fångas upp av arbetsmarknaden. Ett viktigt steg är ett nära samarbete med berörda aktörer där Regionen ska vara en aktiv part. Även människor med funktionsvariationer har generellt svårare att komma in på arbetsmarknaden. Fler arbetsplatser inom såväl det privata som det offentliga behöver anpassas för att underlätta för anställning.

Vi behöver investera i infrastruktur och utbildning, för att göra länet till en starkare och mer hållbar arbetsmarknadsregion

Länets infrastruktur är avgörande för utvecklingen av länets arbetsmarknad. Det behövs investeringar, både statliga och regionala, för att knyta ihop landet och länet, öka pendlingsmöjligheterna och de klimatsmarta godstransporterna. Lägg därtill vikten av ett välutbyggt fibernät i hela länet för att möjliggöra distansarbete och driva företag på landsbygden. Vi ser fram emot att planerna på nya stambanor förverkligas som förbinder våra storstäder och medför en rejäl förstoring av arbetsmarknaden.

Högskolan i Jönköping (JU) lockar till sig människor från hela världen som vill utbilda sig. Vi vill se en positiv utveckling av antalet forskar- och utbildningsplatser både på högskolan och ute i kommunerna. Frågan att utveckla JU till ett fullvärdigt universitet har hög prioritet.

Science Park har ett finmaskigt nätverk med affärsutvecklare i varje kommun. Denna närvaro är viktig för att underlätta för personer som vill starta eget. Science Park fyller även en viktig funktion för personer som vill kommersialisera en produkt sprungen ur forskning.

De gröna näringarna är grundpelare i företagandet på landsbygden, och helt nödvändiga både för att hela Jönköpings län ska utvecklas och för vår krisberedskap. Länets två naturbruksgymnasier utgör en god grund för utbildning inom de gröna näringarna och efter studenten förser eleverna lantbruken med efterfrågad kompetens – inte minst inom klimatomställningen. Centerpartiet vill att länets naturbruksgymnasier utvecklas till att bli innovativa utvecklingscentra för de gröna näringarna.

Folkhälsa, vård och omsorg

Vården i Jönköpings län ska utgöra en trygghet för länets invånare, från födseln, vidare genom livet och till livets slutskede. Vården ska finnas där när behovet uppstår. Alla ska bli sedda och lyssnade på utan lång väntan på behandling eller operation. Det är något alla invånare i Jönköpings län ska ha rätt till oavsett, inkomst, kön eller var man bor.

Centerpartiet vill:

- Utveckla primärvården med tydligt fokus på äldrevård och fler specialister i allmänmedicin
- Ställa krav på medicinsk fortbildning för vårdpersonal
- Införa fler enkla digitala lösningar som underlättar för patienter och bidrar till en bättre vård
- Fortsätta satsa på länets tre akutsjukhus och fördela spetskompetenserna lika
- Utveckla länets tre akutmottagningar med akutvårdplatser
- Öka antalet geriatrika vårdplatser där behovet finns
- Satsa på vårdpersonalen med konkurrenskraftiga löner och ökat inflytande över arbetssituation
- Införa mentorstjänster för att behålla och ta tillvara seniora medarbetares kunskap och erfarenhet
- Öka antalet utbildningstjänster inom samtliga kompetenser inom hälso- och sjukvården.
- Bygga ut den specialiserade palliativa vården i hemmet
- Satsa på en bra digitalisering, för att ge vårdpersonalen mer tid till patienter
- Satsa mer på förebyggande folkhälsoarbete i samverkan med kommuner och civilsamhälle
- Att Region Jönköpings län gör mer för att hjälpa personer som utsätts för våld i nära relationer genom att utbilda vårdanställda och ge rehabiliteringsprogrammet *Alternativ Till Våld* bra förutsättningar att bedriva sitt arbete
- Förbättra tillgängligheten till BUP, BUH och vuxenpsykiatri
- Det förebyggande arbetet samt tidiga insatser vid psykisk ohälsa bland barn och unga behöver förstärkas
- Erbjuder en fast vårdkontakt inom psykiatri
- Ta bort krav på att vara drogfri före psykiatrisk behandling där sådana finns
- Stärka upp sprututbytesprogram med hälsofrämjande insatser med drogfrihet som långsiktigt mål
- Inrätta en tandläkarutbildning på Jönköping University

- Öka Regionens anslag till forskning och utveckling

Vår utgångspunkt

En god hälso- och sjukvård och ett tryggt socialt skyddsnät är fundamentala delar av det svenska välfärdssamhället. All vård ska utgå ifrån patientens individuella behov, oavsett ålder, kön, livssituation, kulturell bakgrund och var i länet man bor. Vi behöver en hälso- och sjukvård som förebygger, diagnostiserar, behandlar och botar sjukdomar.

Sjukvården ska fortsatt vara en regional fråga, primärvården ska byggas ut och akutmottagningarna på akutsjukhusen ska utvecklas med vårdplatser

Under nästa mandatperiod ska vi fortsätta arbetet för en nära och tillgänglig vård. Den vård som finns närmast människor – primärvården – måste byggas ut. Primärvården behöver mer resurser med tydligt fokus på äldrevård, ökad medicinsk kompetens och fler specialister i allmänmedicin. Tillgång till en fast läkare oavsett var i länet man bor är ett centralt steg för en ännu bättre hälso- och sjukvård.

Sjukvården ska fortsatt vara en regional fråga och Centerpartiet vill fortsätta satsa på akutsjukhusen i Eksjö, Jönköping och Värnamo. Vi anser det viktigt att spetskompetenserna fördelas jämnt så att varje sjukhus kan utveckla sina specialiteter. Akutmottagningarna ska utvecklas med akutvårdsplatser. Länets förlossningsvård ska fortsättningsvis ligga i topp. Vi ska hålla fast vid vår målsättning om en födande/barnmorska, där behovet finns. Den nystartade läkarutbildningen som drivs i samarbete med Linköpings universitet förser länet med värdefull kompetens. Likaså studerande vid andra vårdutbildningar i länet. Även dessa nya resurser ska fördelas lika över länet.

En tryggare hälso- och sjukvård för äldre och bättre förebyggande vård

Antalet äldre i samhället ökar. En fast läkarkontakt ska erbjudas dem som har behov för ökad kontinuitet och trygghet. Specialister i allmänmedicin ska finnas på alla vårdcentraler i hela länet. En distriktsläkares patientantal ska anpassas utefter patienternas vårdbehov, vilket kan vara lägre än Regionens beslut om 1 500 patienter/läkare. Där behov finns ska antalet geriatriska vårdplatser öka. Patienter med flera läkemedel ska få årliga genomgångar.

Det förebyggande hälsoarbetet ska intensifieras

Folkhälsoarbetet har en avgörande roll för att fler ska få vara friska längre. Centerpartiet vill fortsätta det förebyggande hälsoarbete som vi redan har påbörjat och här är samverkan med kommuner och civilsamhället avgörande. Upprättandet av Hälsocenter i varje kommun i länet var ett initiativ från oss under förra valrörelsen och som vi framgångsrikt har drivit under innevarande mandatperiod.

Den specialiserade palliativa vården i hemmet ska finnas dygnet runt

Den specialiserade palliativa vården som utförs på våra akutsjukhus ska vara likvärdig och professionell. Den specialiserade sjukvården i hemmet ska byggas ut, och finnas dygnet runt, i samverkan med länets kommuner och vårdcentraler. Samordningen av den allmänna palliativa vården som utförs av regionen och kommunerna behöver förstärkas. Läkarmedverkan i kommunens hemsjukvård behöver ökas.

Regionen ska fortsättningsvis svara för att det finns en bra och väl fungerande barn- och ungdomstandvård, specialisttandvård för vuxna och tillräckliga resurser för patienter med särskilda behov av tandvård. Den allmänna tandvården ska utföras på en fri marknad. Centerpartiet verkar för en tandläkarutbildning på Jönköping University.

Varningssignaler måste fångas upp tidigt, samverkan öka, fler familjer ska få rätt hjälp från början och köerna till BUP måste kortas

Samhällets press på barn och unga upplevs ha ökat vilket visar sig i ökad psykisk ohälsa. Det förebyggande arbetet med tidiga insatser är viktigt. Skola, elevhälsa och socialtjänsternas familjeverksamhet spelar en viktig roll i att fånga upp signaler när barn och unga inte mår bra. Här måste samverkan ske innan sjukvården kopplas in. Det framgångsrika tillvägagångssättet "en väg in" där en bedömning av lämplig insats görs behöver utvecklas för att fler familjer ska få rätt hjälp från början. Köerna till BUP och BUH (barn- och ungdomshälsan) måste kortas.

Det ska vara lättare att få hjälp för psykisk ohälsa och missbruk

Den psykiska ohälsan bland vuxna ökar och fler människor lider av ångest, oro och andra psykiska besvär. Tillgängligheten till psykiatrik måste bli bättre. Centerpartiet vill att vårdtagare inom psykiatrik erbjuds en fast vårdkontakt på samma vis som inom primärvården samt att nya arbetssätt uppmuntras för att få förbättrad kontinuitet och effektivitet.

Centerpartiet vill förbättra tillgången till behandling vid missbruk. Vi anser att Regionen ska ha ansvaret för den medicinska behandlingen och kommunerna för omsorgen av patienter inom missbruksvården. Vi anser att sprututbytesprogram ska finnas i de delar av länet där behov finns och att de stärks upp med hälsofrämjande insatser. Vidare vill vi ta bort kravet på att ha varit drogfri före en psykiatrisk behandling om sådana krav finns.

Region Jönköpings län ska vara Sveriges bästa arbetsgivare

Vårdens medarbetare gör ett fantastiskt jobb och det är deras kompetens som gör att länets sjukvård ligger i topp. Vi vill ha ett krav på medicinsk fortbildning. Under innevarande mandatperiod har Centerpartiet varit med om att driva igenom en stor lönesatsning utöver avtal på vårdpersonalen. Att vårdpersonalens löner är konkurrenskraftiga är mycket viktigt. Region Jönköping läns mål om att vara Sveriges bästa arbetsgivare ställer även krav på arbetsmiljön, flexibilitet och möjligheter till utveckling i arbetet. Centerpartiet har länge jobbat för inrättande av mentorstjänster för att ta tillvara och behålla seniora medarbetares kunskap och erfarenhet.Handledningsuppdraget kan påbörjas ett par år före pensionsålder och trappas ner vid högre ålder. Antalet utbildningstjänster för samtliga kompetenser inom hälso- och sjukvården behöver utökas. Detta för att öka yrkenas attraktivitet. Vi vill minska sådan administration som inte är kopplad till patientnytta för att förbättra arbetsmiljön för sjukvårdspersonalen.

Ny teknik ska göra vården bättre och mer tillgänglig

Ny teknik och digitalisering gör en nära vård mer tillgänglig i vardagslivet. För att klara utmaningen med en åldrande befolkning behöver vi ta tillvara all teknik som gör att fler kan sköta sin hälsa på egen hand i hemmet eller i samverkan med vården. Med hjälp av egenvård kan människor själva kolla sina värden och samtidigt ha kontakt med sin läkare eller sjuksköterska. Sjukvården ska digitaliseras på ett sådant sätt att vårdkedjan effektiviseras, och att läkare och sjuksköterskor får mer tid för patienterna.

Centerpartiet tror på utveckling, nya tekniska lösningar och forskning. Inom den medicinska forskningen görs framsteg som möjliggör att allt fler sjukdomstillstånd kan behandlas och botas. För Regionen viktiga verksamheter i detta sammanhang är utvecklingsavdelningen Kultorum, forskningsenheten Futurum och Odontologiska institutionen. Även samarbetet med Jönköping University har stor betydelse för utvecklingen av länets sjukvård. Centerpartiet vill utöka de regionala anslagen till forskning och utveckling.

Vi vill skapa rätt förutsättningar för ett effektivt arbete mot våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ett samhällsproblem som måste upphöra. Vårdpersonal behöver utbildas inom detta område för att kunna upptäcka och hjälpa så många våldsutsatta barn och vuxna som möjligt. Här krävs samverkan mellan region, kommun och civilsamhälle. Region Jönköpings län bedriver idag ett framgångsrikt rehabiliteringsarbete, Alternativ Till Våld (ATV) där våldsutövare får behandling. ATV fångar även upp barn som har vuxit upp i våldsamma miljöer och som själva riskerar att

ta till våld. Centerpartiet vill att Region Jönköpings län gör mer för att upptäcka och hjälpa våldsutsatta medarbetare. Vidare vill vi att Regionen ger rehabiliteringsprogrammet ATV bra förutsättningar att bedriva sitt arbete.

Land och stad

Centerpartiet är ett parti för hela Jönköpings län. Vi strävar efter att alla invånare, oavsett var i länet man bor, har likvärdiga förutsättningar till ett gott liv.

Ett bra liv på landsbygden förutsätter goda möjligheter att resa i det dagliga livet. Det innebär att arbetsplatser, skolor, köpcentra, offentlig service, föreningsliv och kulturinrättningar ska nås med kollektivtrafik av så många invånare som möjligt. Att fibernätet täcker hela länet och gör det möjligt att arbeta och driva företag hemifrån. Den offentliga servicen ska vara av god kvalitet i hela länet.

Vi vill ha ett jämställt, trivsamt och tryggt län där unga vuxna vill stanna kvar eller återvända till för boende och jobb efter avslutade studier, där seniorer kan bo kvar på landsbygden och ändå ha nära till vård och service.

Centerpartiet vill:

- Färdigställa arbetet med utbyggnaden av fiber
- Att Region fullt ut använder sig av EU:s fonder och program för landsbygdsutveckling
- Verka för välutbyggd samhällsservice i hela länet
- Att landsbygd och mindre orter utanför det linjelagda utbudet ska garanteras ett lägsta trafikutbud med kollektivtrafik
- Att Regionen utvecklar rollen kring infrastruktur och utbud av kollektivtrafik för resor både inom och över länsgränsen
- Ge civilsamhället bra möjligheter att utvecklas
- Ge Smålands-Turism förutsättningar i arbetet att utveckla länets besöksnäring
- Ge kulturen förutsättningar att arbeta i hela länet samt ha ett tillgängligt utbud, särskilt för barn och unga

Vår utgångspunkt

Vi behöver göra det enklare och tryggare att driva företag på landsbygden. Det innefattar rättvisa förutsättningar och en fungerande kollektivtrafik.

Landsbygden är nyckeln till framgång i vårt län. Skogarna ger oss klimatsmarta byggmaterial, turistföretagande och naturupplevelser. Våra livsmedelsföretag producerar sund och bra mat, och våra lantbruk ställer om för framtiden. Det ska gå att bedriva ett hållbart jordbruk liksom en innovativ, hållbar och lönsam livsmedelsproduktion. Alla företag måste ha konkurrenskraftiga villkor med mindre byråkrati, bättre möjligheter att satsa på klimatsmarta lösningar och ökad trygghet.

I vårt län finns bara en större stad, Jönköping. I övrigt består länet av mindre städer, samhällen och landsbygd. Förutsättningarna måste vara rättvisa när det gäller offentlig service, infrastruktur och trygghet oavsett bakgrund och var i länet man bor. Även om allt fler kan jobba hemifrån vet vi att omkring 70 % av länets arbetsföra befolkning har ett arbete som kräver fysisk närvaro. Vi vill möjliggöra för fler att kunna åka kollektivt till jobb och nöje. En pålitlig kollektivtrafik med tåg och buss mellan städer och småsamhällen samt inom kommunerna, även på kvällar och helger, möjliggör inte bara arbetspendling utan även att ta del av kultur- och fritidsutbudet. Landsbygd och mindre orter utanför det linjelagda utbudet ska garanteras ett lägsta trafikutbud. Vi vill att Region Jönköpings län utvecklar rollen kring infrastruktur och utbud kring kollektivtrafik för resor både inom och över länsgränsen.

Vi behöver slutföra utbyggnaden av fiber, för att det ska vara möjligt att leva och verka i hela länet

Digitaliseringen och utvecklingen av ny teknik har gjort att de fysiska avstånden krymper. Människor kan bo på ett ställe och ha jobbet på ett annat. Allt fler ser möjligheten att bosätta sig på landsbygden. En förutsättning för att det ska vara möjligt att arbeta eller driva företag hemifrån är ett snabbt och pålitligt fibernät. Utbyggnaden av fiber med fiber måste ske med större kraft och hastighet för att täcka upp de områden i länet som saknar detta. Under kommande mandatperiod är det nödvändigt att byråkratiska hinder undanröjs och det tillskjuts pengar från staten för att slutföra utbyggnaden av fiber. Regionen svarar för samordningen av utbyggnaden.

Vi måste värna skogsbruket och äganderätten samt verka för en långsiktig och hållbar jakt

En levande landsbygd innefattar även ett livskraftigt skogsbruk. Den småländska skogsnäringen bidrar till länets och Sveriges ekonomiska tillväxt och är inte minst en ovärderlig pusselbit i klimatomställningen och bevarandet av den biologiska mångfalden. De människor som har vårdat och brukat sin skog på ett hållbart sätt i generationer måste få förutsättningar att fortsätta göra det. Frivillighet ska ligga som grund när skog ska skyddas.

Ett hinder för landsbygdsutveckling är skador orsakade av vilt där länets skogsägare och lantbrukare drabbas mycket hårt ekonomiskt. Genom länsstyrelsens viltförvaltningsdelegation kan regionpolitiken besluta om riktlinjerna för länets viltförvaltning. Centerpartiet vill att all jakt ska vara långsiktig och hållbar.

Genom bra förutsättningar stärker kulturen, civilsamhället och turismen Jönköpings läns attraktionskraft

Civilsamhället, kulturlivet och besöksnäringen är viktiga för ett livskraftigt samhälle och ett attraktivt och välmående län. Civilsamhällets olika grenar med ett rikt föreningsliv och religiösa samfund är starka på flera håll i Jönköpings län. Civilsamhället har en mycket viktig roll när det gäller en plats attraktivitet och invånarnas välmående – särskilt på mindre orter. Centerpartiet vill ge studieförbund och folkhögskolor bra möjligheter att utvecklas.

Ett fritt och levande kulturliv är en viktig del av ett gott och livskraftigt samhälle. Kultur bidrar till människors välmående och bygger broar. Vi vill ge kulturarbetare och institutioner bra förutsättningar att finnas i hela länet. Särskilt vill vi trycka på vikten av ett tillgängligt och varierat kulturutbud för barn och unga. Vi vill se samverkan mellan region, kommun, näringsliv, folkbildning, det fria kulturlivet och övriga civilsamhället för att uppnå detta. Kulturhuset Spira har tre noder i länet. Filmbyn i Mariannelund, Åsens by i Aneby och Vandalorum i Värnamo. Under höst- och vinterhalvåret bör Spira stärka upp nodernas verksamheter eftersom aktiviteten då är lägre jämfört med vår och sommar. Våra regionala kulturinstitutioner som Smålands Musik och Teater, Jönköpings läns museum och Arkiv i Jönköpings län har ett särskilt ansvar i att verka i och spegla hela länet. Satsningar på att bygga upp en stabil arkivorganisation i länet, där också näringslivsfrågorna inkluderas är viktig. Läns museet ska ges förutsättningar att samla, vårda och visa kulturarvet i hela länet genom nya arkivlokaler och förstärkta resurser.

Det numera av Region Jönköpings län helägda bolaget Smålands –Turism har som uppdrag att utveckla besöksnäringen. Smålands-Turism är en viktig medspelare till länets turistföretag, exempelvis gällande affärsutveckling och marknadsföring av Jönköpings län som besöksmål. Smålands-Turism ska ges förutsättningar för att fortsätta att utveckla besöksnäringen i positiv riktning.

Miljö och klimat

Region Jönköpings län ska stå väl rustat för påfrestningar som samhället utsätts för på grund av klimatförändringarna, så som vattenbrist, skogsbränder och översvämningar.

Efter Rysslands invasion av Ukraina så har frågan om att stärka Sveriges totalförsvär blivit högaktuell. Regionens självförsörjningsgrad ligger till stor del i beslutsfattarnas egna händer och Region Jönköpings län behöver snarast börja handla mer lokalt av länets bönder. Regionen behöver även agera på att öka produktionen av energi i form av vind- och solkraft och drivmedel för att stärka länets motståndskraft och beredskap.

Med ökade anslag kan Energikontor Norra Småland växla upp sitt arbete med att få ner koldioxidutsläppen. Länets cykelstrategi ska vara väl förankrad hos kommunerna och man kan se ett ökat cyklande över hela länet. Samarbeten med markägare och kommuner ska möjliggöra att Regionen kan anlägga flera cykelvägar som knyter ihop länet och ger företagare inom besöksnäringen potential att utveckla sina verksamheter. Tack vare satsningen på nya Krösatåg och en ny tågdepå i Nässjö kommer vi att se ett betydligt ökat resande med tåg.

Centerpartiet vill:

- Att all kollektivtrafik i länet på sikt ska vara helt förnybar
- Att målet om 100 % förnybar energiproduktion till 2045 uppnås
- Att målen i Regionens Hållbarhetsprogram successivt skärps
- Stärka arbetet inom Energikontor Norra Småland
- Stödja projekt och teknikutveckling i länet som bidrar till bättre hushållning av naturresurser och cirkulärt tänkande
- Genom offentlig upphandling främja hållbar livsmedelsproduktion som ökar självförsörjningsgraden med inköp av livsmedel som är närodlade, ekologiska och producerade med tillämpning av svenska djurskyddsregler
- Genom ansvarsfull offentlig upphandling av varor och tjänster i samhället minska den negativa hälso- och miljöpåverkan och stärka den sociala hållbarheten
- Att Regionen knyter ihop länet med fler cykelvägar genom samverkan med markägare

Vår utgångspunkt

Den globala uppvärmningen ger dramatiska konsekvenser, som extrema temperaturer, torka och skogsbränder, stormar och översvämningar. Konsekvenser som Region Jönköpings län måste ha beredskap inför genom att följa utvecklingen av klimatet och samarbeta med andra regioner och länsstyrelser. Därutöver behöver politiken fatta beslut som påskyndar omställningen till ett hållbart samhälle. Centerpartiets miljöpolitik kombinerar globalt miljöansvar med regionalt och lokalt miljöarbete. Det ska vara lönsamt att göra rätt och dyrt att smutsa ner. Centerpartiet arbetar aktivt för att Regionen ska uppnå målet om 100 % förnybar energiproduktion till 2045.

Vi vill att Region Jönköpings läns klimatmål skärps efter 2025 och att hållbarhetsarbetet intensifieras

Region Jönköpings län har tagit fram ett ambitiöst hållbarhetsprogram för åren 2021-2025 vars mål harmonierar med Agenda 2030, FN:s globala mål och de nationella målen. Centerpartiet har varit med i arbetet att ta fram programmet och efter 2025 vill vi verka för att klimatmålen successivt skärps. Exempelvis vill vi att Regionen jobbar vidare med frågan om en koldioxidbudget och vi anser att byggnation ska ske med lägre koldioxidutsläpp genom att använda trä som råvara.

Energikontor Norra Småland kan påskynda den gröna omställningen i samhället genom sina olika klimatprojekt riktade mot näringsliv och kommuner. Vi vill stärka arbetet inom Energikontor Norra Småland. Vi vill se mer forskning via olika lärosäten, framförallt på Jönköping University.

All kollektivtrafik i länet ska på sikt vara helt förnybar

Inom kollektivtrafiken körs all busstrafik idag med 100 % förnyelsebart drivmedel. Detta är en självklarhet för en bra miljö och ett hållbart samhälle. Biogasöverenskommelsen

mellan Regionen och kommunerna är viktig och den ska öka andelen biogasdrivna fordon. Länets dieseltåg står i dag för Regionens största enskilda utsläpp av koldioxid. Centerpartiet i Jönköpings län ska arbeta för att all kollektivtrafik i länet på sikt ska vara helt förnyelsebar, antingen genom att icke-elektrifierade tågbanor elektrifieras eller genom att tåg drivs med förnyelsebara bränslen.

Regionen ska verka för fler cykelvägar och ökat cyklande

Under nuvarande mandatperiod har Centerpartiet drivit på processen att ta fram en regional cykelstrategi. Cykelstrategin är en viktig del i omställningen till ett hållbart transportsystem. Fördelarna att färdas med cykel är många: de har inga utsläpp, de avlastar befintlig väginfrastruktur, är tillgängliga för alla, stärker folkhälsa, bidrar till ett barnvänligt samhälle och har en stor potential inom besöksnäringen. Vi vill att Region Jönköpings län tar ledningen och ger tyngd åt cykelfrågan. Cykelvägar behöver inte anläggas längs med befintlig infrastruktur. Genom samverkan med markägare och kommuner kan länet få mer cykelväg för pengarna vilket också gynnar besöksnäringen.

Främja hållbar livsmedelsproduktion som ökar självförsörjningsgraden genom offentlig upphandling

Genom ansvarsfull offentlig upphandling av varor och tjänster i samhället kan Region Jönköpings län och kommunerna minska den negativa hälso- och miljöpåverkan och stärka den sociala hållbarheten.